

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน
โรงพยาบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗

คำนำ

โรงพยาบาลบางป่อ ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์ตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อป้องกันการทุจริตและการบริหารงานอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ รวมถึงเป็นการป้องกันการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยมีการประเมินความเสี่ยง และนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในโรงพยาบาล ทั้งนี้เพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต

โรงพยาบาลบางป่อ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๑
สารบัญ	๒
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๓
๑.๒ วัตถุประสงค์	๔
บทที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	๗
บทที่ ๓ แผนการจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจหรือตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจ ในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่า อื่นๆ ตลอดจนโอกาส ในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม ซึ่งอาจเกิดโดยจงใจกระทำ หรือการกระทำโดยไม่มีเจตนา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อน ปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย โรงพยาบาลบางบ่อ ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัย และควบคุม กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัว หรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบ ในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะก่อให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์ หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

สามารถจำแนกความเสี่ยงออกเป็น ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร/ กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจนความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆรวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของโรงพยาบาลบางบ่อ โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้โรงพยาบาลบางบ่อทราบถึงความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น สามารถกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังบรรลุเป้าหมายตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษอีกด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ให้แสวงหาประโยชน์ส่วนตนในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้

๑.๒.๒ เพื่อสร้างวัฒนธรรมสุจริต และการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร

๑.๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้เกิดมาตรการป้องกันการทุจริตภายในองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล และมีกลไกการกำกับติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๒

การวิเคราะห์ผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสียหาย โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส + ผลกระทบ)

ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ระดับ	โอกาส	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นได้น้อยมาก
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นได้น้อย
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นได้ปานกลาง
๔	มาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นได้มาก
๕	มากที่สุด	มีโอกาสดังเกิดขึ้นได้มากที่สุด

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน
๒	น้อย	มีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีบรรยากาศการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม
๔	มาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก ลงโทษทางวินัยร้ายแรง มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กร
๕	มากที่สุด	การสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ ลงโทษทางวินัยร้ายแรง มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กรอย่างกว้างขวาง

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ = ระดับความเสี่ยง

ตารางระดับความเสี่ยง (Degree of risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)						

จากตารางระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) สามารถแสดงสถานะความเสี่ยงออกตราสี่ สีเขียว เหลือง ส้ม แดง ทำให้กำหนดระดับสถานะความเสี่ยงแต่ละประเด็นได้ดังนี้

ตารางระดับสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสี)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๕ - ๒๕	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โดยการหยุดยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม
ระดับความเสี่ยงสูง	๙ - ๑๔	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔ - ๘	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑ - ๓	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้เวลาหรืองบประมาณที่ระวางในระหว่างการปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน(Risk Assessment for Conflict of Interest)

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
การใช้จ่ายเงินบำรุงไม่เป็นไปตามแผนเงินบำรุง	๑.มีการขออนุมัติใช้เงินบำรุงโดยไม่ได้กำหนดในแผนเงินบำรุงต้นปีงบประมาณ หรือ การปรับแผนกลางปีงบประมาณ ๒.ไม่มีการควบคุมการใช้เงินให้เป็นไปตามแผนเงินบำรุง	เพื่อให้การใช้จ่ายเงินบำรุงเป็นไปตามแผนเงินบำรุง เป็นไปด้วยความถูกต้อง ไม่เกิดภาวะด้านการเงินของโรงพยาบาล	๔	๓	๑๒	๑
การเบิกพัสดุของหน่วยงานไม่เป็นไปตามแผนพัสดุของหน่วยงาน	๑.รายการและปริมาณการเบิกพัสดุของหน่วยงานไม่ตรงตามแผนพัสดุ ๒.ไม่มีการประเมินผลการใช้พัสดุเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร	เพื่อให้การใช้จ่ายพัสดุทุกประเภทเป็นไปด้วยความถูกต้อง ตรวจสอบได้ และเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	๔	๒	๘	๒
การจัดทำโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่ได้รับอนุมัติ	การจัดทำโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	การจัดทำโครงการเป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบ และตรงกับแผนที่ได้รับอนุมัติ	๓	๒	๖	๓

สรุป โรงพยาบาลบางบ่อวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน โดยเครื่องมือ วิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) พบว่าความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ประเด็นที่สำคัญตามลำดับดังนี้

๑. การใช้เงินบำรุงไม่เป็นไปตามแผนเงินบำรุง ได้ระดับความเสี่ยง ๑ เป็นระดับความเสี่ยงสูง ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๒. การเบิกพัสดุของหน่วยงานไม่เป็นไปตามแผนพัสดุ ได้ระดับความเสี่ยง ๒ เป็นระดับความเสี่ยงปานกลาง ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง
๓. การจัดทำโครงการต่างๆไม่เป็นไปตามแผนโครงการที่ได้รับอนุมัติ ได้ระดับความเสี่ยง ๓ เป็นระดับความเสี่ยงปานกลาง ควรมีมาตรการควบคุมความเสี่ยง

บทที่ ๓

แผนการจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑. การใช้เงินบำรุงไม่ เป็นไปตามแผนเงิน บำรุง	๑๒	๑.๑ ผู้ขออนุมัติใช้เงินบำรุงเพื่อ ดำเนินกิจกรรมต้องทำบันทึกขอ อนุมัติโดยเป็นไปตามแผน โครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับ อนุมัติแล้ว ๑.๒ ในกรณีที่เป็นการใช้เงินบำรุง นอกแผนเงินบำรุง ต้องดำเนินการ ตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ๑.๓ งานการเงินต้องตรวจสอบ การใช้เงินบำรุงให้เป็นไปตาม แผนการ โครงการที่ได้รับอนุมัติ แล้ว ๑.๔ งานการเงินจัดทำรายงานการ ใช้เงินบำรุงแก่ผู้บริหารในการ ประชุมคณะกรรมการบริหาร โรงพยาบาลบางบ่อทุกเดือน	มีนาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๗	งานการเงิน กลุ่มงาน บริหาร

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
โรงพยาบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน	การใช้จ่ายเงินบำรุงไม่เป็นไปตามแผนเงินบำรุง
หน่วยงานจัดทำแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับเงินบำรุงต้นปีงบประมาณ	หน่วยงานที่ต้องการใช้จ่ายเงินบำรุงจัดทำแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องเพื่อขออนุมัติต้นปีงบประมาณตามระยะเวลาที่กลุ่มงานบริหารกำหนด
หน่วยงานขออนุมัติใช้เงินบำรุงตามแผนงาน โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้ว	หน่วยงานขออนุมัติใช้เงินบำรุงโดยอ้างอิงแผนงาน โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วเท่านั้น ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง หรือปรับแผน ต้องทำการปรับแผนตามแนวทางที่กำหนดก่อนดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ
การควบคุมและรายงานการใช้จ่ายเงินบำรุงตามแผนเงินบำรุง	งานการเงินต้องตรวจสอบการใช้จ่ายเงินบำรุงให้เป็นไปตามแผนการ โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วเท่านั้น และต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินบำรุงแก่ผู้บริหารในการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลบางบ่อทุกเดือน